

CONSCIÈNCIA D'ARA
I la setmana que ve:
La ciència de Goethe encara inspira

Estils

Anuar Khalifi: dervix pintor

El pintor nascut a Lloret reivindica l'art com una forma important de diàleg i guariment

DÍDAC P. LAGARRIGA
BARCELONA

“**L**es sensacions que tinc entre jo i el quadre son més reals que en qualsevol altra cosa. A cada quadre mato un monstre o desvelo alguna cosa. Per això ho relaciono molt amb el camí del dervix, no puc parar-me, n'acabo un i en començo un altre”, explica Anuar Khalifi entre frases que s'amunteguen, es tallen, s'enllacen minuts després mentre intenta, en va, enrotllar un cigarret. “Hi ha pintors que s'han identificat amb toreros o boxejadors, jo m'identifico amb el dervix”. Un dervix d'avui, un dervix de sempre, com els que menciona Sa'di en el seu clàssic *El jardí de les roses*, personatges errants, perifèrics, amb una paraula interior, honesta i solitària. Ni d'aquí ni d'allà.

En el seu estudi, quadres de totes mides, alguns encara frescos, es reparteixen per les parets d'aquest edifici industrial del Poblenou. Molts d'ells han estat exposats fa pocs mesos a Dubai, altres els està enllestint per participar en la col·lectiva *Ce qui s'oublie et ce qui reste* al Museu Nacional de la Història de la Immigració de París prevista pel proper març. La tauleta, la tetera i altres elements ens porten al Marroc tradicional, mentre que el set de dj instal·lat al mig, entre estanteries de vinils, ens parla del seu amor per la música. Sovint els seus quadres estan farcits de símbols i detalls que cal anar descobrint a mida que els mirem. També hi trobem personatges (“els personatges van creixent a mida que pinto en un procés totalment intuïtiu, primer acostumava a pintar nens, ara ja tenen gairebé la meua edat, però no ho penso, surten sols”). I mirant el seu estudi, mirant-lo a ell, podem sentir-nos també dins d'un dels seus quadres, un espai viu, plens de referències, humor, crítica, espiritualitat, joc. Khalifi es mou pel quadre, hi viatja. “Pintar és un estat, un *maqam* [paraula que s'utilitza en el misticisme islàmic per parlar de les etapes espirituals], m'aixeco a la matinada amb aquest estat de nerviosisme amb el que convisc i que, a mida que passa el temps, entenc que és necessari, i em poso a pintar. Tècnicament la meua pintura no té res d'especial, és senzilla, infantil, perquè no vull perdre el joc i els records de la infància, quan em passava hores dibuixant”.

Nascut a Lloret el 1977 d'una família immigrada del Marroc, parla de la seva infantesa entre el goig de les incursions estiuenques a la medina de Fez i el calvari d'una escola

'Ghurba', acrílic sobre tela d'Anuar Khalifi, 2020. ANUAR KHALIFI

poc acollidora. “Érem massa exòtics, a classe només hi havia tres immigrants, molt diferent al Lloret actual. La meua generació ho va tenir difícil, ara també, però està canviant, per exemple molts icones dels joves, com artistes o futbolistes, són més diversos. En els vuitanta el racisme i la islamofòbia tenien la forma més rància i vaig patir atacs molts radicals per part dels meus professors. Jo era un nen inconformista i veia la institució gris, no m'agradava. Crec que ara aquells comentaris tan cruels ja no passen. És clar, com a nen la resposta a tot això era violenta, la única forma de defensar-te. I acabes donant el que

Dificultats
Nascut a Lloret al 1977, va patir el racisme durant la infància

creus que volen de tu. Quan te n'adones és molt alliberador, però pots trigar molt a treure't l'estigma”.

Restar obert

Després d'una joventut en el món de la música com a dji com a emprenedor d'una marca de samarretes, poc abans de fer trenta anys decideix establir-se a Tànger seguint l'estela del seu pare, que havia deixat Catalunya poc abans. “Va ser com una intuïció, vaig pensar que el meu pare es podria morir i volia estar amb ell. I, efectivament, set o vuit mesos després es va morir. Tot i que estava acompanyat per famili-

ars i amics del meu pare, em vaig quedar al Marroc molt sol. I allà em pregunto qui sóc, què faig. Tànger és una ciutat contundent, potser perquè es toquen el Mediterrani i l'Atlàntic, et pots aixecar-te fantàstic i de cop girar-se tot, amb una llum increïble. Venint d'aquí, on tot ho pots catalogar, allà –com a la resta d'Àfrica– el que veus a primera vista no és el que sembla, t'has d'esforçar més, has d'estar més obert. Aquí estem més etiquetats, saps amb qui pots tenir més afinitats”.

Decideix llavors començar a centrar-se en el dibuix, en especial en il·lustracions de petit format que anomena “residus del pensament, de tot el que havia experimentat i pensat fins aquell moment”. Tres mesos després ho exposa a la llibreria d'aquella ciutat Les insolites i, per la seva sorpresa, veu com els tres-cents dibuixos es venen gairebé abans d'inaugurar. “Això em va permetre fer connexions amb molta gent d'allà i em va obrir camí. Sembla que era el que havia de fer”. Des de llavors comença a pintar de manera obsessiva i abandona el dibuix. “El quadre és un vel. A mi em cura. Si d'això algú veu una mica de llum i li pot arribar, perfecte”.

Projecció internacional

A més de la galeria Shart de Casablanca, actualment treballa amb les galeries Julien Cadet de París i The Third Line de Dubai, coneguda per consolidar l'escena de l'art contemporani al Pròxim Orient. “Tot i haver nascut a Lloret i considerar-me d'aquí, m'omple de satisfacció quan se'm considera un artista africà. L'escena és molt vibrant, més que aquí, i sempre m'ha interessat més l'art africà. De fet, quan vaig saber que tindria una obra al Macaal, Museu d'Art Africà Contemporani al Maaden de Marraqueix, va ser com un somni”.

No vol que el seu art s'etiqueti com a musulmà o sufí, però sí reconeix que l'àmbit de l'espiritualitat l'informa i el forma en el seu recorregut vital “després de varis intents fallits” on “em costava separar la religió del llegat cultural”. “Quan veig la bellesa natural, m'acapara, així que he de sintetitzar i fer coses simples per a grans preguntes. Intento buscar l'equilibri a la meua manera, hi ha gent que ho pot veure lleig, però per a mi l'important és el magnetisme que desperta el quadre”.

Un magnetisme com el de l'obra que acompanya aquest article, compost amb símbols subtils per anar-nos-hi endinsant, joc de miralls des del seu títol, *Ghurba*, que en àrab fa referència a l'estrangeria, el desarrelament i la solitud. Un dervix. —